

LAAT JE TOESTEL LANGER LEVEN

WEG ERMEE? NIET

Weg met de wegwerpeconomie? Begin bij jezelf. Te vaak danken we een toestel af dat nog werkt of gerepareerd kan worden. Deze vijf slechte excuses mogen de vuilbak in.

Evelien De Bal en Tom Thysen

60%

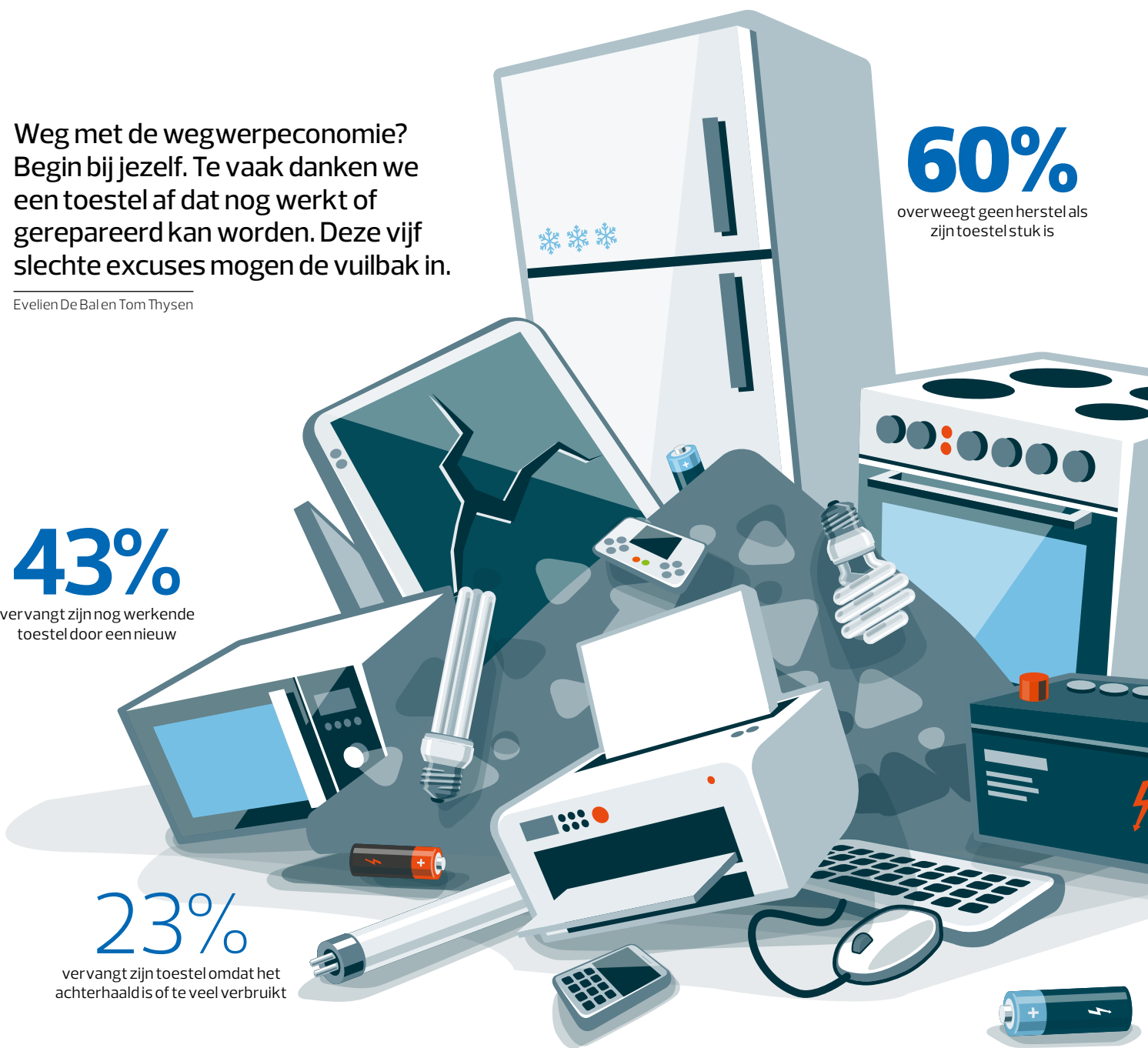
overweegt geen herstel als zijn toestel stuk is

43%

vervangt zijn nog werkende toestel door een nieuw

23%

vervangt zijn toestel omdat het achterhaald is of te veel verbruikt

Bron: Onze betrouwbaarheidsonderzoeken naar verschillende hightech- en huishoudtoestellen (2020)

ZO SNEL

1 "Mijn toestel werkt niet goed meer"

De nood of drang om je toestel te vervangen is voor een deel psychologisch. Dat blijkt uit een studie van de TUDelft in het kader van ons PROMPT-project (zie ook kader blz. 38). Zodra de prestaties wat afnemen of een functie minder goed werkt, zal je waardering voor het product en dus ook de wil om het te behouden afnemen. Sta even stil bij wat je precies verstaat onder "niet meer goed werken". Is het zo problematisch dat de batterij van je smartphone het niet de hele dag uithoudt, als hij voor de rest wel nog prima presteert? Soms is een kleine ingreep – bijvoorbeeld de batterij vervangen – of actie – bijvoorbeeld een powerbank gebruiken – al voldoende om je toestel langer te kunnen gebruiken. Veel defecten kun je voorkomen door zorg te dragen voor je toestel. Functioneel onderhoud,

zoals het ontkalken van je koffiemachine, het schoonmaken van de filters, deuren of sproeiarmen van je (vaat)wasmachine ... kan zeker een verschil maken. Ook softwarematig onderhoud kan helpen: door op tijd en stond de nodige beveiligingsupdates te installeren voorkom je dat je hightechnoestel onbruikbaar wordt door virussen. Bescherm je draagbare toestellen ook waar mogelijk aan de buitenkant. Voorzie je smartphonescherm bijvoorbeeld van een goede beschermer die je vervangt als hij beschadigd is.

Alles begint trouwens al bij de aankoop van je toestel. Koop in geen geval de bodem van de markt. Te goedkope producten laten het sneller afweten. Kies je vanaf de start voor kwaliteit, dan vergroot je de kans dat je toestel langer zal meegaan. Onze tests van verschillende hightech- en huishoudtoestellen kunnen je zeker helpen om een slimme keuze te maken: www.testaankoop.be/vergelijk

3 "Het is achterhaald"

Innovatie is een traag beestje en de verschillen tussen twee generaties van een product zijn vaak niet zo spectaculair als de fabrikant je graag wil doen geloven. Zet even een stap achteruit en probeer op een rationele manier te bekijken wat echt belangrijk is voor jou; is de meerwaarde van die nieuwe versie voor jouw gebruik groot genoeg om de extra investering te verantwoorden? Heb je écht een smartphone met 5G nodig? Daarnaast loont het ook om trends te vermijden. Als je bijvoorbeeld de keuze hebt tussen een product met veel snufjes dat even

duur is als een kwalitatief eenvoudiger product, ga dan eerder voor het eenvoudige. Nieuwe snufjes voegen complexiteit toe en dus een verhoogde kans op defecten, die bovendien duurder zijn om te herstellen. Je spendeert je budget best zo veel mogelijk aan kwaliteit. Het is bij nieuwe trends bovendien niet altijd even duidelijk hoeveel toekomst ze hebben, kijk maar naar 3D-tv's. In het geval van slimme functies houd je best meteen al rekening met een beperkte houdbaarheidsdatum; het is onwaarschijnlijk dat de bijhorende app langer dan vijf jaar updates krijgt, of zelfs dat de achterliggende technologie niet achterhaald is voordat je toestel is versleten.

2 "Het ziet er versleten uit"

Het voorkomen van je toestel heeft eveneens een belangrijke impact op je appreciatie. Als het vuil of beschadigd is, dan denk je onbewust dat het ook minder goed werkt of stilaan rijp is voor vervanging en zal je sneller geneigd zijn om het voortijdig in te ruilen voor een nieuw product. Een toestel dat er onberispelijk uitziet, geeft de indruk dat het nog een tijd mee kan en krijgt ongeacht zijn werkelijke technische staat eerder het voordeel van de twijfel.

Probeer je toestellen daarom zo veel mogelijk schoon te houden. Een paar gebruikssporen maken het toestel misschien minder mooi, maar daarom niet minder functioneel. Als je ze niet kon voorkomen, omarm ze dan als "karakter" of probeer ze te verbergen door je product visueel op te lappen of te personaliseren. Sommige krassen kan je weg polijsten, de beschermhoezen en covers die voor veel hightechnoestellen bestaan, kunnen net zo goed worden ingeschakeld om schade te verbergen. Voor grotere producten kan je creatief zijn met vinylfolie of zelfs stickers.

Kijk bij aankoop van een toestel ook naar de robuustheid van de afwerking, wees jezelf bewust van de zwakke punten. Mooi is helaas vaak ook heel fragiel en kan soms van erg korte duur zijn. Die hoogglans zwarte afwerking zag er prachtig uit in de toonzaal of winkel, maar blijkt al snel een magneet voor stof, vingerafdrukken en krassen. ▶

UITGELICHT

Houd je toestel langer in leven

4 "Ik heb toch geen recht op garantie"

Ken je rechten. De wettelijke garantie heeft altijd voorrang op de garantievoorzwaarden van een fabrikant of verkoper, en het is die laatste die verantwoordelijk is om je gedurende twee jaar garantie te geven op het product dat je bij hem kocht. De garantievoorzwaarden van verkopers en vooral van fabrikanten bevatten soms bepalingen die niet helemaal in lijn liggen met de Belgische wetgeving. Met voldoende kennis van de wetgeving sta je veel sterker om je rechten af te dwingen.

We verduidelijken graag een aantal artikels waartegen al eens wordt gezondigd. In de eerste plaats bedraagt de wettelijke garantie op elk product dat je nieuw koopt twee jaar. Voor tweedehands of refurbished producten geldt een wettelijke garantie van minimum één jaar. Is je product niet-conform, dan mag je zelf kiezen of je het door de verkoper laat herstellen of meteen om een nieuw exemplaar vraagt. De keuze moet wel redelijk zijn. Voor een klein en makkelijk te herstellen defect kan je geen nieuw product eisen. Als je een niet-conform product laat herstellen, dan wordt de garantie verlengd met de duurtijd van die herstelling. De kosten van de herstelling en het transport (heen en terug) worden gedekt door de garantie. Alle onderdelen van je product worden gedekt. Het is dus niet wettelijk om de garantie van bijvoorbeeld batterijen, gevoelige onderdelen, rubberen dichtingen enzovoort uit te sluiten. Houd tot slot in het achterhoofd dat de garantievoorzwaarden van de fabrikant en de verkoper altijd ondergeschikt zijn aan wettelijke bepalingen.

5 "Het kan toch niet meer gemaakt worden"

Van geen beschikbare vervangstukken over geïntegreerde componenten tot aan elkaar gelijmde onderdelen: het klopt dat heel wat struikelblokken reparatie in de weg kunnen staan. Maar ... uit onze enquêtes blijkt dat consumenten herstel vaak niet eens overwegen. Dat is jammer. Jaarlijks produceren we wereldwijd meer dan 50 miljoen ton elektrisch en elektronisch afval, zo blijkt uit de Global E-waste Monitor 2020. Als we met zijn allen meer voor reparatie zouden kiezen, in plaats van een defect toestel meteen weg te gooien, dan kunnen we zeker een verschil maken.

Kun je niet bij de verkoper of fabrikant terecht omdat de garantie niet meer geldt of omdat ze beweren dat het toestel niet te herstellen valt, dan zijn er zeker andere opties. Wie geen schrik heeft om de handen uit de mouwen te steken, kan eens kijken op webshops voor vervangstukken (bijvoorbeeld

onderdelenhuis.nl). Zoek je een handleiding, dan kan ifixit.com nuttig zijn. Dat is een wereldwijd platform waar iedereen zijn of haar technische expertise kan delen. Eender wie kan er reparatiehandleidingen maken en de bestaande handleidingen ook bewerken en verbeteren. Ook als je geen handige Harry bent, zijn er uiteraard mogelijkheden. Ga te rade bij een hersteller of repair café. Op www.repairtogether.be kan je makkelijk repair cafés in je buurt zoeken.

Weet tot slot dat er merken bestaan die belang hechten aan duurzaamheid en sterk inzetten op herstelbaarheid en beschikbaarheid van reserveonderdelen. Voordat je een toestel koopt loont het de moeite om even de website van het merk te checken of dat het geval is. ■

ONZE STRIJD TEGEN VERVROEGDE VEROUDERING

Door deel te nemen aan Europese projecten willen we de consument helpen om een geïnformeerde keuze te maken bij de aankoop van een toestel (PROMPT) en hem de weg wijzen naar de beste opties om zijn toestellen te herstellen (SHAREPAIR). Je kan ook zelf je steentje bijdragen door je toestellen die te snel kapot gingen te melden op www.terapkapot.be. Jouw meldingen vormen een belangrijke bijdrage aan deze projecten en helpen ons bovendien om fabrikanten aan te sporen om hun toestellen te ontwerpen op herstelbaarheid en een lange levensduur.

PROMPT

Dit project wordt gefinancierd door het onderzoeks- en innovatieprogramma Horizon 2020 van de EU, in het kader van de subsidieovereenkomst n° 820331. De EU is niet verantwoordelijk voor de verstrekte informatie en voor elk gebruik van deze informatie.

Interreg
North-West Europe
SHAREPAIR
European Regional Development Fund

Dit project kan worden gerealiseerd dankzij de financiële steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, verstrekt via het Interreg-programma Noordwest-Europa.

